

A black and white photograph of a person walking a tightrope. The person is seen from behind, silhouetted against a cloudy sky. They are balancing on a thin rope that stretches diagonally across the frame. The person's arms are outstretched for balance.

Ammattiliittojen kokemuksia duunariköyhyydestä – PAM

Työssäkäyvät köyhät – seminaari 23.11.2023

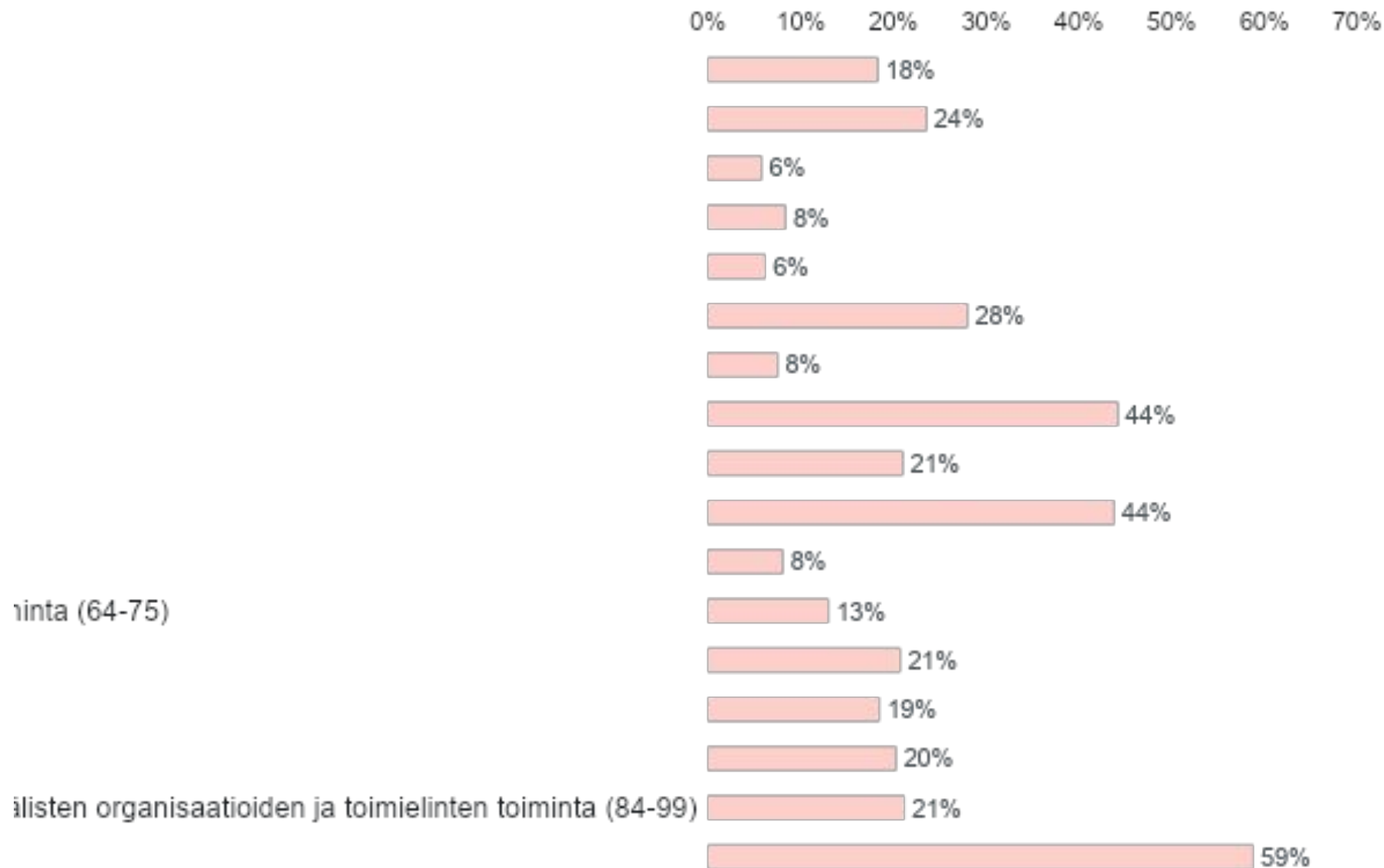
Tutkimuspäällikkö Antti Veirto, PAM

PAM

- Palvelualojen ammattiliitto PAM neuvottelee yksityisille palvelualoille työehtosopimukset ja valvoo niiden noudattamista työpaikoilla
- Pääsopimusalat: kaupan ala, matkailu-, ravintola- ja vapaa-ajan palvelut, kiinteistöpalveluala, vartijat
- Jäsenmäärä n.190 000.
- Vuosittain työsuhdeasioissa yhteydenottoja liittoon n. 40 000
- Yleisemmät työsuhdeongelmat: puuttuvat palkat, ongelmat työajoissa tai vuosilomissa. Oikeuteen päätyvät yleisemmin: palkkaerimielisyydet, työsuhteen päättämiset ja yhdenvertainen kohtelu työpaikalla.
- Vuonna 2022 jäsenten keskiansio 2 162 e/kk.

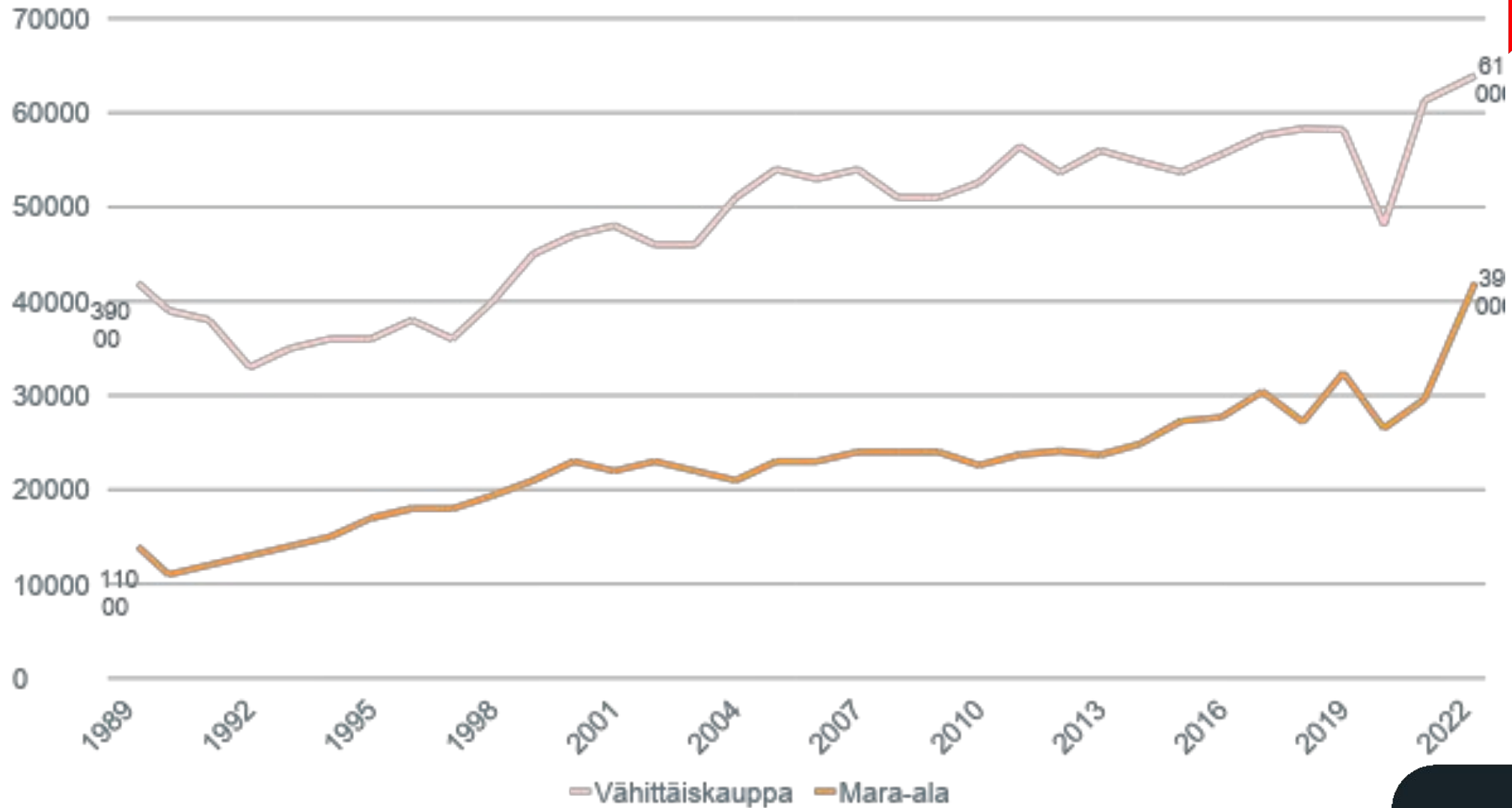

Osa-aikatyön osuus 2022

Osa-aikatyön määrä v.1989-

PAM

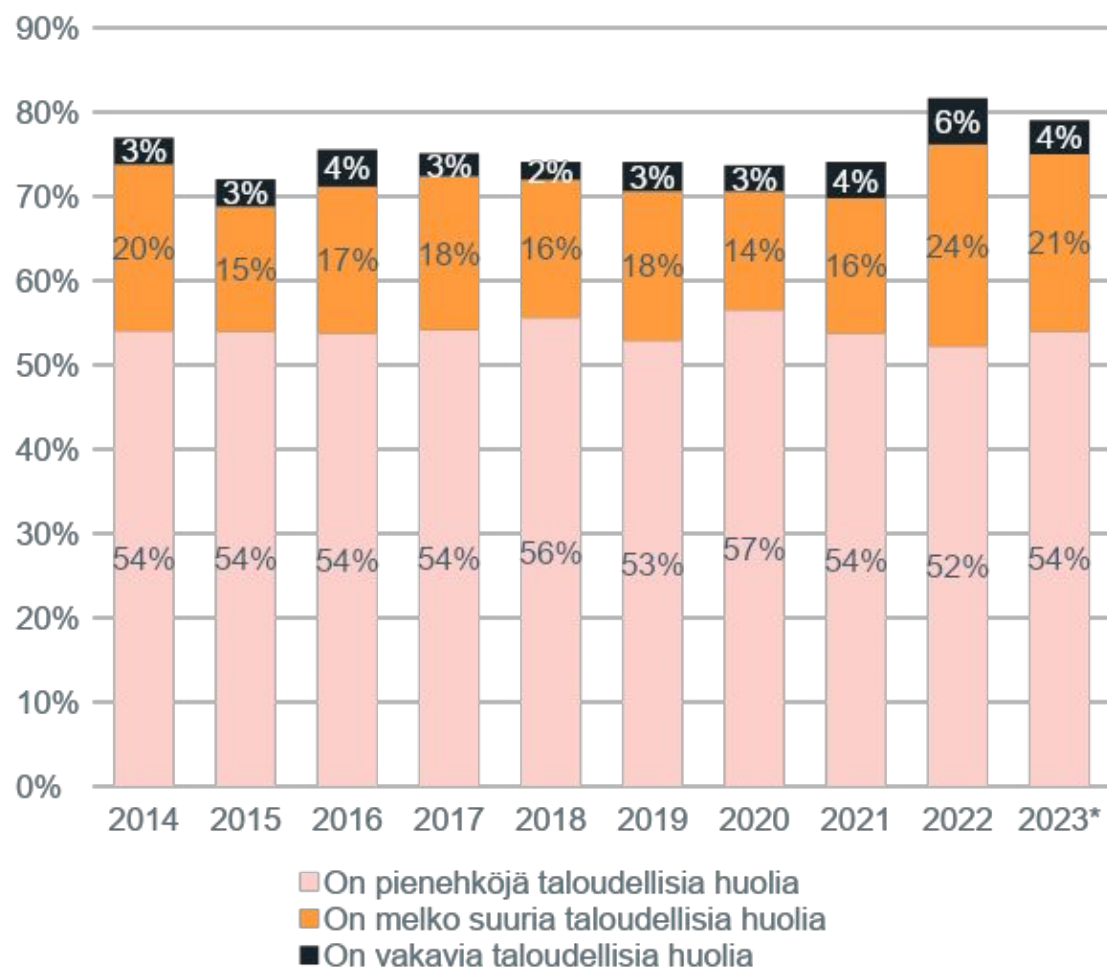

”Ruoka maksaa ihan hirveästi vaikka yritän leipoa ja muutenkin valmistaa edullisia ruokia. Vaatteista joutuu pihistämään. Meidän pojat ovat joutuneet tyytymään siihen mitä ollaan saatu, ei mitä haluttaisiin. Usein joutuu käymään keskustelua siitä, että välillä tarpeellistakin ei ole mahdollisuus ostaa. Kyllä se välillä tekee kovinkin kipeää, kun en pysty lapsilleni tarjoamaan kuin välttävän, kun on käyty keskusteluja miks toisilla voi olla vaikka mitä ”.

(nimimerkki Euron venyttäjä)

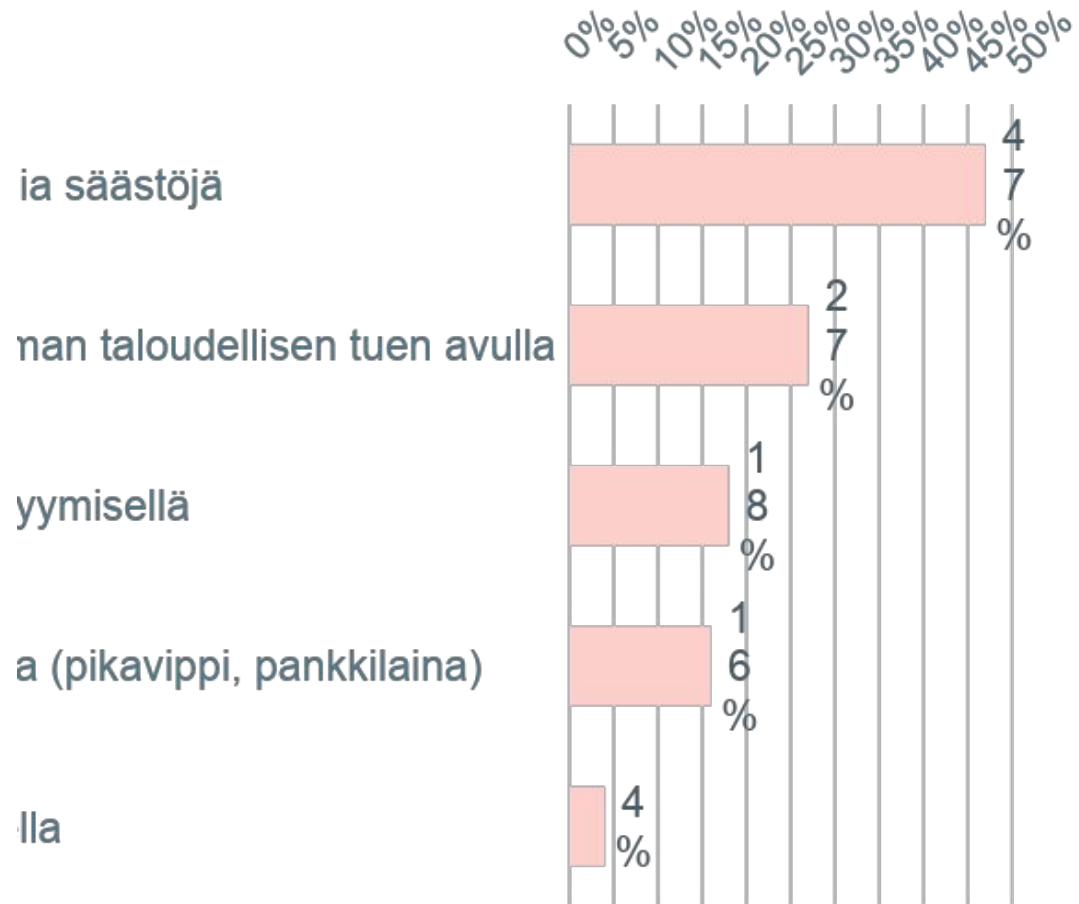
PAMin työssäkäyvien jäsenten taloudelliset huolet

Lähde: PAMin jäsenkyselyt (*ennakkotieto)

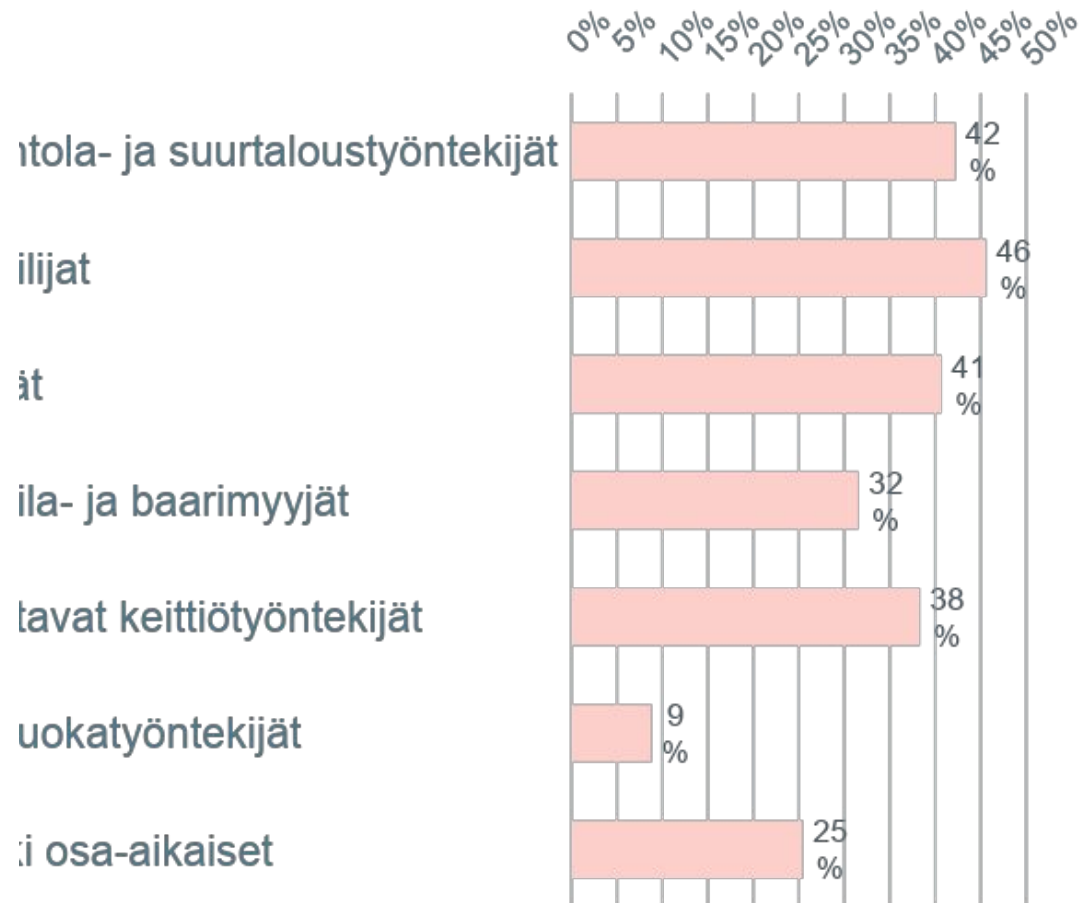
Millä joutunut kattamaan välttämättömiä menojaan 12 kk:n aikana?

Lähde: PAMin jäsenkysely 2022

Vastentahtoisesti osa-aikaisten osuus kaikista osa-aikaisista

Lähde: Tilastokeskus

Ruokaturvattomuus yleistä

- vuonna 2019 kolmannes PAMin jäsenistä kärsi vakavasta ruokaturvattomuudesta.
- Erityisesti nuori ikä ja ongelmat välttämättömien kulujen kattamisessa lisäsivät vakavan ruokaturvattomuuden riskiä.
- Vakavaksi ruokaturvattomuus luokitui, jos vastaaja oli taloudellisista syistä joutunut pienentämään aterioitaan, jättämään aterioita väliin, mennyt nälkäisenä nukkumaan tai ollut koko päivän syömättä.

” Olen vakituisessa työsuhteessa, osa-aikaisena myyjänä. Viikkotunnit heittelevät 20-35h välillä. Joskus on tiukempia kuukausia ja toisina saan laitettua jonkun kymppiä sukan varteen. Asutaan kahdestaan mieheni kanssa ja jos vain minun tuloilla pitäisi elää, emme selviäisi. Teen lähes aina vain iltoja ja viikonloppuja, koska niistä tienaa hitusen paremmin. Otan aina kaikki vuorot vastaan, vaikka itselläni olisi vapaapäivä ja muuta sovittua menoa. Aina laitan työn etusijalle, jotta saamme ruokaa pöytään. Matkustamiseen meillä ei ole varaa, en ole koskaan päässyt ulkomailla käymään. Meillä ei ole varaa matkustella edes Suomen sisällä. Kaikki rahat menevät ruokaan ja laskuihin. Tuntuu pahalta tinkiä omista menoista ja asettaa aina työ etusijalle. Lähtisin opiskelemaan heti, jos se olisi taloudellisesti mahdollista.”

(nimimerkki Myyjätär)

Toimeentulon tilkkutäkki

Niina Tanner (2017). Mulle, mulle – ja sosiaaliluukulle.

- Selvityksessä saadut tulokset antavat vahvaa tukea näkemykselle, jonka mukaan palkan jatkaminen sosiaaliturvalla ei ole, ainakaan vähittäiskaupan alalla, yritystoiminnan kannattavuuden näkökulmasta taloudellisen pakon sanelema käytäntö, vaan näyttää kertovan ennemminkin tietyn tyypistä arvovalinnoista.

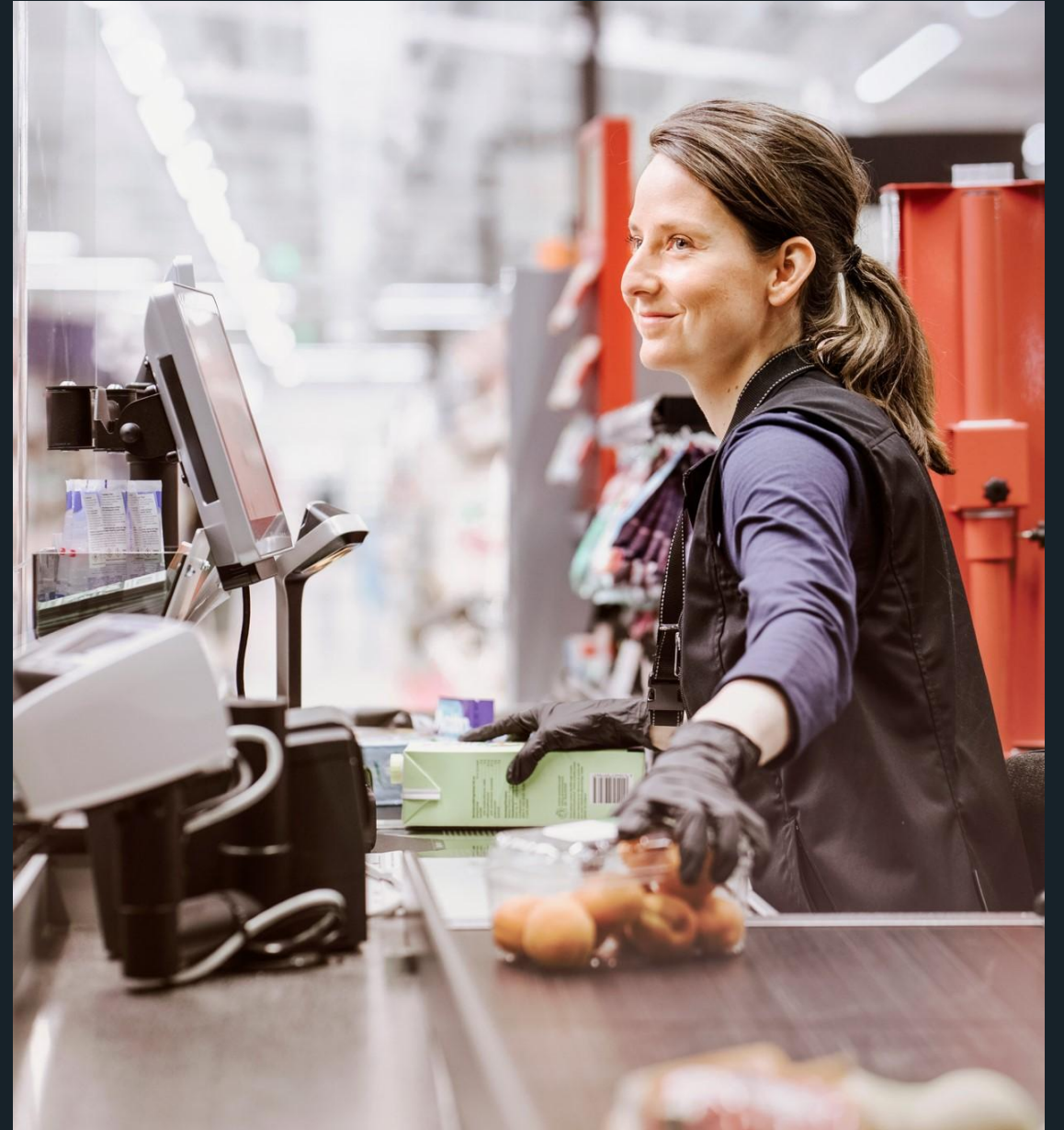
Niina Tanner (2019). Töissä, mutta köyhä.

- Tarjoilijoille ja kokeille maksetut sosiaaliset tulonsiirrot muodostivat noin 8 % (40 milj. e) ja siivoojille maksetut tulonsiirrot noin 4 % (20 milj. e) palkkatyököyhyyden yhteiskunnallisesta kokonaishintalapusta (500 milj. e).
- Tarve turvautua sosiaalisiin tulonsiirtoihin on korostunut siivous- ja ravintola-aloilla.

Työssä ja työttömyysturvalla

- PAMin jäsenistä 13 prosenttia sai soviteltua päivärahaa vuonna 2020.
- Palvelualojen työttömyyskassasta maksetuista työttömyysetuuksista lähes puolet maksetaan soviteltuna. Osuus on tuplaantunut kymmenessä vuodessa.

Etuusleikkauksista

- Suunnitellut leikkaukset osuvat erityisen kipeästi naisvaltaisten palvelualojen työntekijöihin.
- Työttömyysturvan **suojaosan poistaminen** leikkaa lähes kaikkien työttömyysjakson aikana työllistyneiden osa-aikaisten työntekijöiden soviteltua työttömyysetuutta.
- Euromääräisten **lapsikorotusten poistaminen** vaikuttaa voimakkaammin pienituloisten työntekijöiden ansiosidonnaiseen päivärahaan.
- Omavastuupäivien lisääminen ja lomakorvausten jaksoitus aiheuttavat suurinta hätää heille, joiden taloudelliset puskurit ovat pienimmät.
- Työssäoloehdon pidentäminen ja **euroistaminen vaikeuttavat erityisesti osa-aikaisten työntekijöiden pääsyä** ansiosidonnaiselle työttömyysturvalle.
- Työttömyysturvan heikennysten ohella **suunnitellut leikkaukset asumistukeen heikentävät** merkittävästi pienituloisten ja osa-aikaisten työntekijöiden toimeentuloa etenkin suurissa keskuksissa.

* Esimerkin oletukset: Yhden lapsen yksinhuoltaja Helsinki, työtulot 1200 e/kk, työttömyyttä edeltäneet tulot 2500 e/kk, vuokra 1000 e/kk + vesimaksu, ei työttömyysturvan korotusosaa.

Lähde: Tilastokeskuksen SISU-mikrosimulointimalli & PAMin pääekonomisti Olli Toivasen laskelmat.

Orpon-Purran hallituksen
asumistuen ja työttömyys-
turvan leikkaus osa-
aikatyötä tekevältä
yksinhuoltajalta:

– 422 €/kk*

#PAINAVASY

”Matalapalkkaisena yhden aikuisen lapsiperhetaloudessa kauhistuttaa tulevaisuus, jos nämä leikkaukset toteutetaan. Mielenterveyskin reistailee jo muutenkin, niin nämä ei ainakaan auta asiassa yhtään mitään vaan päin vastoin. Edessä on pelottava tulevaisuus...”

@pamliitto